

လွိုင်ကော်
Loikaw

မြစ်ကြီးနား
Myitkyina

ဘားအံ
Hpa An

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ ကဏ္ဍ

ဂျိုင်းလ်ဒစ်ကင်ဆင်ဂျန်း၊ စကနေဒီနှင့် အင်ဒရီယာ ဆမူရာ
မူဝါဒရေးရာဆွေးနွေးချက်စာတမ်းငယ်အမှတ်(၈)

ရန်ကုန်
Yangon

နေပြည်တော်
Naypyitaw

မန္တလေး
Mandalay

မြောက်ဦး
Myauk-U

ထားဝယ်
Dawei

The Asia Foundation
Improving Lives, Expanding Opportunities

IGC International Growth Centre

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ ကဏ္ဍ

ဂျိုင်းလ်ဒစ်ကင်ဆင်ဂျွန်း၊ စကနေဒီနှင့် အင်ဒရီယာ ဆမူရာ

မူဝါဒရေးရာဆွေးနွေးချက်စာတမ်းငယ်
အမှတ်(၈)

စက်တင်ဘာ ၊ ၂၀၁၅

ယခုမူဝါဒရေးရာ ဆွေးနွေးချက်စာတမ်းငယ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာကဏ္ဍ စက်တင်ဘာ ၂၀၁၅ ဂျိုင်းလ်ဒစ်ကင်ဆင်ဂျွန်း၊ စကနေဒီနှင့် အင်ဒရီယာ ဆမူရာ တို့၏ မူရင်းသုတေသနစာစောင်အား အနှစ်ချုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မူရင်းသုတေသနစာစောင်ကို ဖော်ပြပါ ဝက်ဆိုက်လိပ်စာလင့်တွင် ဝင်ရောက်လေ့လာနိုင်ပါသည်။ <http://asiafoundation.org/publication/state-and-region-public-finances-in-myanmar-burmese/>

ရည်ညွှန်းကိုးကား - ဂျိုင်းလ်ဒစ်ကင်ဆင်ဂျွန်း၊ စကနေဒီနှင့် အင်ဒရီယာ ဆမူရာ တို့၏ (စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၅)၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာကဏ္ဍ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် မြန်မာ့အရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့- စီးပွားရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့၊ International Growth Center

တစ်။ ။ နိဒါန်း

၁-၁။ အဓိက စကားရပ်များ

ဒီမိုကရေစီနည်းကျကျ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသော အစိုးရများသည် မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသားများ သာယာဝပြောမှု တိုးတက်စေရေးသေချာစေရန် ရည်ရွယ်၍ အကောင်အထည်ဖော်လိမ့်မည်ဟု အစိုးရများအပေါ် မျှော်လင့်ကြလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးရာတွင် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့်ဆိုင်သော သက်ရောက်မှု အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ ရှိလာနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အစိုးရများတွင် အရင်းအမြစ်များမှာ အကန့်အသတ်နှင့်သာ ရှိသောကြောင့် ထိုအရင်းအမြစ်များကို တတ်နိုင်သမျှ ရလဒ်ကောင်းထွက်အောင် အသုံးပြုနိုင်ရေး သေချာစေရန် နယ်ပယ်တစ်ခုတွင် အသုံးပြု ခြင်းကြောင့် ရလာမည့်အကျိုးအမြတ်နှင့် အခြားနယ်ပယ်များတွင် အသုံးပြုခြင်းကြောင့်ရလာမည့်ရလဒ်များတဖက်စောင်းနင်းမဖြစ်ပဲ မျှမျှတတချိန်ခွင် လျှာညီအောင်လုပ်ဆောင်ရပါမည်။ ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုသည်မှာ အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော အရင်းအမြစ်များကို မည်ကဲ့သို့၊ မည်သူက စီမံခန့်ခွဲသည်ဆိုသည် ကိုဖော်ပြခြင်းဖြစ်ရာ ထိုရောက်သော ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှုတွင် မူဝါဒချမှတ်သူများသည် အောက်ပါတို့ကို စဉ်းစားရန်လိုအပ် ပါသည် -

၁။ **အသုံးစရိတ်များခွဲဝေပေးခြင်း** သည် အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သော ဘဏ္ဍာငွေအရင်းအမြစ်များကို ခွဲဝေပေးသည့် အတိုင်း အတာနှင့် ချဉ်းကပ်ပုံတို့နှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ အများပြည်သူ နှင့်ဆိုင်သော အရင်းအမြစ်များသည် အကန့်အသတ်နှင့်သာ ရှိနေခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့ကို အကောင်းဆုံးအသုံးပြုနိုင်ရေး သေချာစေရန် အများပြည်သူအတွက် အသုံးစရိတ်များကို ဦးစားပေးမှု၊ ချမှတ်ခွဲဝေပေးရန်မှာ အစိုးရ၏တာဝန် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် စီးပွားရေးနှင့် ပိုမိုကျယ်ပြန့် သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန်လိုအပ်သည်။ ထို့အပြင် ဦးစားပေးမှုများသည် ကိုယ်စားပြုနယ်မြေအလိုက် လိုအပ်ချက်များကို မည်သို့မည်ပုံ အံဝင်နိုင်မည်ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်သည်။

၂။ **ဝင်ငွေများကို စုစည်းရှာဖွေခြင်း** ဆိုသည် အစိုးရဝင်ငွေများ ဘယ်သို့၊ ဘယ်ကရသည်ကို ဖော် ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ဝင်ငွေများ ကို စုစည်းရခြင်းသည် အရေးကြီးသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ၎င်းသည် အစိုးရအသုံးစရိတ်များအတွက် ဘဏ္ဍာငွေ ရှာပေးသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည့်ပြင် ဝင်ငွေရှာဖွေသည့် နည်းလမ်းကလည်း လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးနှင့်ဆိုင်သော

သက်ရောက်မှု အတော်များများ ရှိလာနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုရောက်သော ဝင်ငွေ စုစည်းရှာဖွေနိုင်မှုဆိုသည် ဝင်ငွေမည်မျှလိုအပ်သည် ဆိုသည်ကို ရိုးရိုးလေးဆုံးဖြတ်ခြင်း ကို ကျော်လွန်ပြီး ဝင်ငွေကို စွမ်းဆောင်ရည်ရှိရှိနှင့် မျှတစွာ ရှာဖွေမည်ဟူသော သဘောထားမျိုးဖြင့် ရှာဖွေနိုင်ရေး သေချာစေရန်ဖြစ်ပါသည်။

၃။ **ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ခွဲဝေပေးခြင်း။** အသုံးစရိတ်များကို မည်သို့ခွဲဝေပေးမည်ဆို သည်နှင့် ဝင်ငွေများကို မည်သို့စုစည်းမည်ဆိုသည်တို့ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် အရေးကြီးသောကြောင့် တတိယအကြိမ် မြောက် မူဝါဒဆိုင်ရာမေးခွန်းများ ထွက်ပေါ်လာရသည်။ မေးခွန်း များသည် အာဏာပိုင်များ၊ ဌာနများနှင့် မတူသော အစိုးရ အဆင့်များကြားတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မည်သူက ပြုလုပ် သည်၊ တာဝန်ဝတ္တရားများ မည်သို့မျှဝေထမ်းဆောင်မည် ဆိုသည်များနှင့် ဆိုင်ပါသည်။

၁-၂။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးအစီအစဉ်

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းသည် ပြည်ထောင်စု သို့မဟုတ် အမျိုးသား အဆင့်အစိုးရမှ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အောက်အစိုးရ များနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အောက်ပိုင်းအဆင့်များသို့ ဘဏ္ဍာငွေ ဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များ၊ အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် နိုင်ငံရေးအာဏာများ ရွေ့လျားပုံကို ဖော် ပြသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်းကို လုပ်ဆောင်ရသည့် အကြောင်းရင်းအတော်များ များရှိသော်လည်း မြင်တွေ့ရလေ့ရှိသော စီးပွားရေးအရ ငြင်းချက် ထုတ်မှုက 'ဗဟိုအာဏာပိုင်အဖွဲ့သည်အာဏာအားမကောင်းသင့်၊ ဒေသန္တရအဖွဲ့များ မကိုင်တွယ်နိုင်သည့် အာဏာကိုသာ ရယူထား သင့်သည်ဆိုသည့်' (subsidiarity principle) ကို အခြေပြုသည်။ အဆိုပါမူအရ အကြံပြုသည်မှာ အများပြည်သူသုံး ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အောင်မြင်အဆင့်အစိုးရမှ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း သည် နိုင်ငံရေးအာဏာကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ ခွဲဝေပေးခြင်းနှင့် ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများကြားကွာဟမှု ကျဉ်းမြောင်း စေခြင်းတို့ကြောင့် အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော အရင်းအမြစ်များ ကို ပိုမိုစွမ်းဆောင်နိုင်ပြီး ထိုရောက်သော ခွဲဝေပေးမှုကို အားပေး ပါသည်။

သို့သော် လက်တွေ့တွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်း၏ အောင်မြင် မှုသည် အရင်းအမြစ်များ၊ စွမ်းဆောင်နိုင်ရည်၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း များကိုင်ထားသည့် အခွင့်အာဏာ၊ ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒများအပေါ် ဩဇာလွှမ်းမိုးနိုင်သည့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ရပ်ရွာလူထု၏ အရည်အသွေးကဲ့သို့သော အချက်များအပေါ် မူတည်နေလိမ့်မည်။ ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချသည့် အဆင့်

ရောနှုန်းကိုပါ အားလုံးခြုံ၍ ရှုမြင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်း၏ အောင်မြင်မှုသည် ရလဒ်အပေါ်တွင် သာ မူတည်နေသည်မဟုတ်ပဲ လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ်တွင်လည်း တည်မှီနေပါသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းကို မှန်ကန်စွာ စီမံခန့်ခွဲမှုမပြုနိုင်ခြင်းသည် တန်းတူညီမျှမှု မရှိစေခြင်းနှင့် ပဋိပက္ခကို ပိုမိုဆိုးရွားစေပြီး မက်ခရိုစီးပွားရေး (macro-economic) တည်ငြိမ်မှုကို အနှောင့်အယှက်ပေးပါသည်။

ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်း

အသုံးစရိတ်များနှင့် ဝင်ငွေရှာဖွေခြင်း တာဝန်ဝတ္တရားများ၏ ရွေ့လျား စီးဆင်းမှုလားရာသည် သက်ရောက်မှုခံရသော ပြည်သူများနှင့် ပို၍ နီးကပ်လာခြင်းသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးအစီအစဉ်၏ အရေးအပါဆုံးသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အကယ်၍ မှန်ကန်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ခဲ့ပါက ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းသည် တာဝန်ခံမှုတစ်ခု လုံးကို တိုးတက်စေခြင်း၊ ပိုမိုပါဝင်လာမှုကို ခွင့်ပြုခြင်း၊ အလဟဿဖြစ်မှုနည်းခြင်းတို့အပြင် အရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေပေးမှု တိုးတက်လာခြင်း၊ ရပ်ရွာလူထု သာယာဝပြောရေးကို ခြံ့တိုးတက်စေခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် အစိုးရအတွက်ရော ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းအတွက်ပါ အကျိုးအမြတ်များ ဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်မည့် အလားအလာကောင်းရှိသည်။

နှစ်။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်း

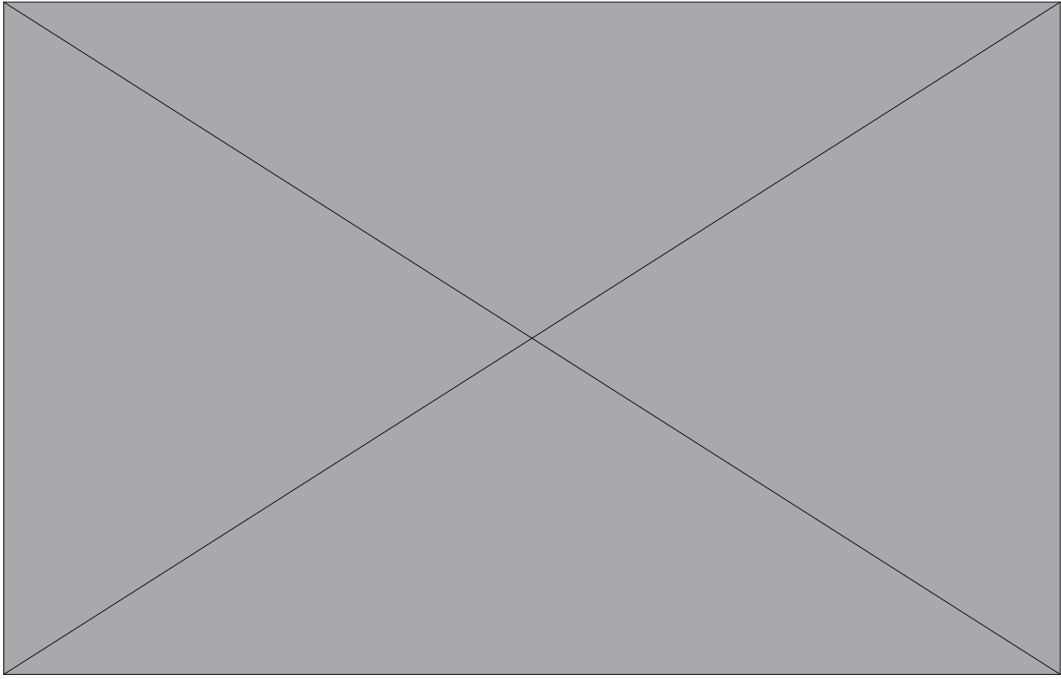
၂-၁။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်းနှင့် နိုင်ငံ တည်ဆောက်ထားပုံ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံသည် သမိုင်းကြောင်းအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လွန်ကဲပါသည်။ သို့သော် ၂၀၀၈ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲများ အရ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများကို တရားဝင်ဖွဲ့စည်း ခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အများပြည်သူဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ စနစ်တစ်ခုလုံးတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို

ပိုမိုအလေးပေးလာသည်ဟု ဆိုရမည်။ စတင်ဖွဲ့စည်းချိန်မှစ၍ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသည် ၎င်းတို့၏ ရသုံးမှန်း ခြေငွေစာရင်း (budget - နောက်ပိုင်းတွင် ဘတ်ဂျက်ဟုသာ သုံးနှုန်းပါမည်) ကို ပြင်ဆင်ခွင့်၊ အခွန်ကောက်ခွင့်ရခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေအရ ဥပဒေပြုရန် အခွင့်အာဏာနှင့် နယ်ပယ်အတော်များများ၌ အသုံးစရိတ်များကို တာဝန်ယူသုံးစွဲခွင့်ရခဲ့သည်။ အခြေခံဥပဒေတွင် ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာနှင့် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေး အတိုင်းအတာကို တိုးမြှင့်ရန် ရည်ရွယ်သော ပြဌာန်းချက် အတော်များများ ပါဝင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်များသည် ဝင်ငွေအမျိုးအစားအတော်များများကို ကောက်ခံရှာဖွေရန် တိုက်ရိုက် တာဝန်ရှိခြင်း၊ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များသည် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဖော်ပြထားသော ဇယားအရဥပဒေများ ပြဌာန်းနိုင်ခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များအား အသုံးစရိတ်သုံးစွဲခွင့်များ ပေးအပ်ထားခြင်းများဖြစ်သည်။

၂-၂။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက်ဘဏ္ဍာငွေများ အတွက် အုပ်ချုပ်ရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားပုံများ

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အများပြည်သူဘဏ္ဍာငွေကို ဖွဲ့စည်းထားပုံအား ဖော်ပြရလျှင် အရင်းအမြစ်များမှ ရှာဖွေခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အောက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေအရင်းအမြစ်များ အသုံးပြုပုံတို့နှင့် ဆက်စပ်နေသော အုပ်ချုပ်ရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားပုံ အစုအပေါင်းမှ တဆင့်သာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖော်ပြနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ပုံ ၁ သည် ထိုအချက်ကို ရိုးရှင်းအောင် ပုံဖော်ထားပြီး ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် ဘဏ္ဍာငွေများသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် ၎င်း၏အောက်အဆင့်ရှိ ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်များမှ ရန်ပုံငွေ မည်သို့ စီးဆင်းသည်ဆိုသည်နှင့် အမျိုးသားအဆင့် အောက် အဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် အဆိုပါအရင်းအမြစ်များကို သုံးစွဲပုံတို့အား အထူးသဖြင့် ဦးတည်ရေးဆွဲထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်း။ Harmish Nixon နှင့် Cindy Joeline ၊ ၂၀၁၄ ဇွန်လ မှ ကူးယူဖော်ပြသည်။

အခြေခံအားဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝင်ငွေပမာဏသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံမှ ရန်ပုံငွေလွှဲပြောင်းပေးသည့် အတိုင်းအတာနှင့် အခွန်များ၊ ဝန်ဆောင်ခငွေများနှင့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေကဲ့သို့သော ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီးက အရင်းအမြစ်များရှာဖွေနိုင်သည့် အတိုင်းအတာပေါ်တွင်မူတည်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင်မူ ပြည်ထောင်စုအဆင့်က ရန်ပုံငွေလွှဲပြောင်းပေးမှုသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအတွက် အရေးပါသော ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်အဖြစ် ကိုယ်စားပြုနေဆဲဖြစ်သည်။ အဆိုပါလွှဲပြောင်းပေးမှုများကို ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်တွင် 'ထောက်ပံ့ငွေ' လွှဲပြောင်းငွေ 'ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် စာရင်းရေးသွင်းပြီး ပုံမှန်ဘတ်ဂျက် လုပ်ငန်းစဉ်မှတစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်၏ အတည်ပြုချက်အပေါ် မူတည်ပါသည်။ ရလဒ်အားဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ လွှဲပြောင်း ပေးမှု မှတစ်ဆင့် ထောက်ပံ့သောဝင်ငွေကို ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်တွင်းမှ အာဏာပိုင်များကဲ့သို့သော သူများ၏ ဆုံးဖြတ်မှုနှင့် ပြည်ထောင်စု အဆင့်မှ လိုအပ်ချက်နှင့် ရည်မှန်းချက်များကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် ချိန်ထိုးမှုများက အဆုံးအဖြတ်ပေးသည်။ ယခုကဲ့သို့သော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်း၏ အစောဆုံးအဆင့်များတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသည် အခွန်ကောက်ခံမှုများ အတွက် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနကိုလည်းကောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာများ ကျင့်သုံးရန်

အတွက် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးဌာနများ ကဲ့သို့သော ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာအခြေခံ အဆောက်အအုံအပေါ်တွင်လည်း ကောင်းကြီးစွာမှီခိုနေရဆဲ ဖြစ်သည်။

၂-၂။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဥပဒေပြုခြင်းနှင့် ဆိုင်သော တာဝန်ဝတ္တရားများ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေသည် အခြေခံဥပဒေ၏ ဇယား ၂ တွင်ဖော်ပြထားချက်အရ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ဒေသကြီးအစိုးရများ အား ဥပဒေပြုခွင့်၊ အခွန်ငွေကောက်ခံခွင့်၊ ၎င်းတို့၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်ရှိ အဖွဲ့များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းများ လုပ်ဆောင်ခွင့်ပေးထားသည်။ ဇယား ၂ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော သီးသန့်နယ်ပယ်များသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ တာဝန်များကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ခွဲဝေ ပေးရန် ရည်ရွယ်သည်ဆိုသော်လည်း ၎င်းတို့သည် ကျယ်ပြန့်ပြီး အမျိုး အစား ၈ ခု အကျုံးဝင်နေသည်။^၁ ဇယား ၂ တွင် အဆိုပါကဏ္ဍအလိုက် တစ်ခုစီအောက်၌ တာဝန်ယူရမည့် နယ်ပယ်များကို စာရင်းပြုစုထားရာ အမျိုးအစား ၈ ခုတွင် ကြည့်ပါက တာဝန်ယူရမည့် နယ်ပယ်အမျိုးမျိုး ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ နယ်ပယ်အချို့တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၏ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ ထပ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

^၁ ကဏ္ဍအမျိုးအစား ရှစ်မျိုးတွင် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီမံကိန်း၊ စီးပွားရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး၊ လျှပ်စစ်မီး၊ သတ္တုနှင့် သစ်တော၊ စက်မှု၊ ဖွဲ့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေး၊ လူမှုရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး တို့ပါဝင်သည်။

၂-၃။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အစိုးရများ၏ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ဆိုင်သော အဖွဲ့များ

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်းတွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အောက် ဌာနအမျိုးမျိုးက နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ခွဲဝေထမ်းဆောင်ကြသည်။ ဝင်ငွေကို နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးနှင့် ပြည်ထောင်စု အဆင့်အောက် ဦးစီးဌာနများက ကောက်ခံကြသော်လည်း အဆိုပါအုပ်စုများကြားတွင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနသည် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား၏ ဗဟိုချက်အဖြစ် ကိုယ်စားပြုကာ အခွန် ကောက်ခံခြင်းနှင့် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ် ရေးမှူးများ၊ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး များမှတစ်ဆင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲမှုကို တာဝန်ယူရခြင်းကဲ့သို့သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင် ရာလုပ်ငန်းတာဝန်များကို လုပ်ဆောင်ရသည်။

ခရိုင်များ

အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန လက်အောက်မှ ခရိုင်အုပ်ချုပ် ရေးမှူးများသည် ၎င်းတို့နယ်မြေအတွင်းရှိ မြို့နယ်များကို အုပ်ချုပ်ရန်နှင့် ညှိနှိုင်းပေးရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ ၎င်း၏ အဓိက ကျသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမှာ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများထံမှ ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များကို စုစည်းပေးခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ထို့နောက် တွင် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးနှင့် စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးသို့ စိစစ်ရန်နှင့် ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ထည့်သွင်းရန် တင်ပြရ ပါသည်။ အခွန်ကောက်ခြင်းကို မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် ခရိုင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများက တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်သည်ဆို သော်လည်း နောက်ဆုံးတွင် ဝန်ကြီးချုပ်ကိုသာ တာဝန်ခံကြ ရသည်။

မြို့နယ်များ

မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် ဘတ်ဂျက်ပြင်ဆင်ခြင်းကဲ့သို့သော ရုံး၏ ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စများကို စီမံခန့်ခွဲရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ မြို့နယ် ဘတ်ဂျက်တွင် အဓိကအားဖြင့် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရာတွင် ကုန်ကျမည့်စရိတ်များနှင့် အခွန်ကောက်ခံရရှိနိုင်မည့် ပမာဏအား ခန့်မှန်းချက်ပါဝင်သည်။ ဘတ်ဂျက်ကို ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ တင်ပြရပြီး စုစည်းပြီးပါက ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးတစ်ခုလုံး တွင် ထည့်သွင်းနိုင်ရန် ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြ ရပါသည်။ မြို့နယ်ရုံးများသည် မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်တွင် ငွေစာရင်းကိုယ်စီဖွင့်ကြရပြီး ထိုငွေစာရင်းဖြင့် ရန်ပုံငွေလက်ခံ ရရှိပါသည်။ ကောက်ခံရရှိသော အခွန်ဝင်ငွေကို ထိုစာရင်းသို့ ပေးသွင်းရသည်။ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် ၎င်းတို့အတွက်

အတည်ပြုပေးထားသော ဘတ်ဂျက်အပြင် ပို၍မသုံးနိုင်သော် လည်း ၎င်းတို့သည် ခြွင်းချက်အနေအထားမျိုးဖြင့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အာဏာပိုင်များထံ အရေးပေါ်ရန်ပုံငွေ တောင်းခံ နိုင်ပါသည်။

ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုများ

ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် မြို့ ပြအတွက် ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှ တရားဝင်ခန့်အပ်သူများ မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် ရုံးအတွက်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ကုန်ကျစရိတ်များအတွက် ရန်ပုံငွေ အထောက်အပံ့ကို အကန့်အသတ် နှင့် ရရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့သည်မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံလစဉ်အစီရင်ခံစာတင်ပြရန် လိုအပ်သည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ ၎င်းတို့သည် အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားနှင့် ရပ်ရွာလူထုအကြားတွင် လူထုနှင့် အနီးဆုံး ဆက်သွယ်နိုင်သည့် နေရာတစ်ခုအဖြစ် ဖြည့်ဆည်းပေးရသည် ဆိုသည့် သဘောဖြစ်သည်။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည်လည်း ၎င်းတို့၏ ပင်မအခန်းကဏ္ဍအပြင်မှ အသုံးစရိတ်များကို သုံးစွဲပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိပေ။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် ပွဲလမ်းတစ်ခု အတွက် သို့မဟုတ် သီးခြားဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်အရ အမည်တပ်မ ထားသော အခွန်များ သို့မဟုတ် အိမ်ထောင်စုများမှ စေတနာ အလျောက်ထည့်ဝင် ငွေများကို ကောက်ခံနိုင်သည်ဆိုသည့် ဥပမာအချို့ရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အားလုံးနှင့်ဆိုင်သော အဆောက်အဦတစ်ခုကို အရေးပေါ်ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များကို တရားဝင် ဘတ်ဂျက်တွင် သတ်သတ်မှတ်မှတ် အစီရင်ခံစာတင်ပြ ခြင်းမပြုပေ။

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ (မြူနီစပယ်ရုံးများ)

ယေဘုယျအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ မြို့နယ်တစ်ခုစီတွင် အနည်းဆုံး စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် မြူနီစပယ်ရုံး တစ်ခုစီတော့ ရှိပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသည် အမှိုက်သိမ်းခြင်း၊ လမ်းမီးပေးခြင်း၊ ရေပေးဝေခြင်းကဲ့သို့သော အများပြည်သူအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများပေးရန် အဓိကတာဝန်ရှိပြီး ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ ရန်ပုံငွေ အထောက်အပံ့မရပေ။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသည် ဝင်ငွေအားလုံးကို မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်သို့ ပေးသွင်းရန် လိုအပ် ပြီး ကောက်ခံရရှိမှုအခြေအနေအား သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တို င်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့အစီရင်ခံစာပေးသည်။ ဘဏ္ဍာနှစ်အကုန် တွင် ဘတ်ဂျက်တွင် ခန့်မှန်းခဲ့သော ပမာဏထက်ပိုသော ဝင်ငွေများကို သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး၏ ရသုံးမှန်း ခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာနသို့ ပေးသွင်းရပြီး နောက်ဆုံးတွင် ပြည်ထောင်စုရန်ပုံငွေသို့ ရောက်ရှိသွားပါသည်။ အကယ်၍ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များတွင် လိုငွေပြပါက ၎င်းတို့၏ ပြည်နယ်/

တိုင်းဒေသကြီး များထံတွင် ချေးငွေမှတစ်ဆင့် ရန်ပုံငွေအထောက်အပံ့ ရှာဖွေရန် လိုအပ်သည်။ စည်ပင်သာယာအဖွဲ့များသည် ပိုမိုသည့်ငွေကို ထိန်းသိမ်းထားခွင့်မရှိဘဲ လိုအပ်၍ချေးယူထားသော ငွေကိုလည်း အတိုးနှုန်းအမြင့်ဆုံးနှင့်အတူ ပြန်လည်ပေးအပ်ရသဖြင့် ဘဏ္ဍာနှစ်ကုန်တွင် ဘတ်ဂျက်စာရင်းပိတ်လက်ကျန်သည် အပိုအလိုမရှိကွက်တိဖြစ်ရန်မှာ တွန်းအား တစ်ခုဖြစ်သည်။

'မြန်မာ့စီမံကိန်း'၊ 'စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့'၊ 'စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ' စသည့် စကားရပ်များကို တစ်ခါတစ်ရံ ဖလှယ်သုံးနိုင်သည် ဆိုသော်လည်း စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များမှာမူ ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ (YCDC) နှင့် မန္တလေးမြို့ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ (MCDC) တို့ဖြင့် လုံးဝမတူပေ။ YCDC ရော MCDC ရော နှစ်ခုလုံး၏ လုပ်ဆောင်ရသော လုပ်ငန်းတာဝန်များသည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များနှင့်ဆင်သော်လည်း အထက်ကနစ်ခုသည် နယ်ပယ်အတော်များများတွင် အခွန်ကောက်ရန် တာဝန်ယူခြင်း၊ အသုံးစရိတ်များသုံးစွဲရာတွင်လည်း ပိုမို၍ ကိုယ်ပိုင်စဉ်းစားသုံးစွဲခွင့်ရှိခြင်းများအပါအဝင် ပိုလွတ်လပ်ပြီး ကျယ်ပြန့်သော အခွင့်အာဏာရှိပါသည်။^၂

၂-၄။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများ

အခြေခံဥပဒေတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ဝင်ငွေ နှင့် အသုံးစရိတ်ဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ပတ်သက်ပြီး လမ်းညွှန်ချက်တစ်ချို့ ထည့်သွင်းထားသော်လည်း ၎င်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍကို မှန်းဆကြည့်ပါက အရေးပါစွာပင် မရေရာမှုများ ရှိနေဆဲ ဟုဆိုရမည်။ ရလဒ်အားဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး များ၏ ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ယခင်က လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ၎င်းတို့ကို ပေးအပ်ထားသည်ဟု မျှော်လင့်ရသော အခန်းကဏ္ဍတို့ကို အလွတ်သဘော နားလည်မှုများကို အခြေပြု၍ လုပ်ဆောင်နေရသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအနေဖြင့် ဇယား ၂ တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသော နယ်ပယ်အပြင်ဖက်မှ အခွန်များအတွက် ကောက်ခံရမည့်နှုန်းထားသတ်မှတ်ခွင့်အာဏာရှိမရှိ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မရှိပေ။ ဆိုလိုသည်မှာ အခြေခံဥပဒေ၏ ဇယား ၅ တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ၏ အခွန်ကောက်နိုင်မည့် အရင်းအမြစ်များကို သတ်မှတ်ပေးထားသော်လည်း ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် အခွန်နှုန်းထား သတ်မှတ်ရန်နှင့် အခွန်ကောက်ရမည့်နေရာ သတ်မှတ်ပိုင်ခွင့်မှာမူ ၎င်းတို့ ဥပဒေပြုနိုင်သည့် နယ်ပယ်အတွင်းသာ ဖြစ်ပုံရသည်။ ခြုံငုံကြည့်ရှုပါက ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအတွက် အသုံးစရိတ်နှင့်ပတ်သက်သော တာဝန်

ဝတ္တရားများကို မျှော်မှန်းသလောက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားသော်လည်း အခွန်ကောက်ပိုင်ခွင့် နှင့်ပတ်သက်၍မူ အတော်ရှင်းလင်းအောင် ဖော်ပြထားသည်။

ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် တစ်ခါတစ်ရံ ထုတ်ပြန်ထားသည့်ဘတ်ဂျက်တွင် မပါဝင်သော ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်ရှာဖွေထားသော ဝင်ငွေကို စီမံခန့်ခွဲရန် 'အခြား စာရင်းများ' ခေါင်းစဉ်ကို အသုံးပြုသည်။ ၂၀၁၁-၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်က 'အခြားစာရင်းများ' ၏တန်ဖိုးသည် ဘတ်ဂျက်တွင်ဖော်ပြထားသော ဝင်ငွေ၏ ၄၄ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဘတ်ဂျက်တွင်ဖော်ပြထားသော အသုံးစရိတ်၏ ၂၈ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်ညီမျှသည်။^၃ ထိုကဲ့သို့သော ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ ငွေအသွင်းအထုတ်များ၏ အတိုင်းအတာနှင့် သဘာဝတို့နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ပြည်သူများ သိရှိခွင့်မရှိပေ။ နောက်တိုးဘတ်ဂျက်များ၏ ကိန်းဂဏန်းများကိုပင် သိခွင့်မရှိပေ။ ပြည်သူများသို့ ထုတ်ပြန် သော ဘတ်ဂျက်တွင်ပင် အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်မှုများကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရုပ်လုံးပေါ်အောင် ဖော်ပြထားပေ။ မကြာသေးမီက ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် ဘတ်ဂျက်များ၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုသည် တိုးတက်မှုရှိလာသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သော်လည်း ပို၍အသေးစိတ်ကျပြီး ရှင်းလင်းချက်များပါသော အချက်အလက်များကို ပြည်သူများသိရှိလာနိုင်မှုသည်သာ ပြည်သူများ၏ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက်အဖွဲ့အစည်းများ၏လုပ်ဆောင်မှုများ နှင့် ဘဏ္ဍာငွေစီမံခန့်ခွဲမှုကို ပိုမိုနားလည်လာစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၂-၅။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝင်ငွေများ

- ၂၀၁၃-၁၄ က ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ဝင်ငွေသည် ကျပ် ၁၃.၂ ထရီလီယံဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဂီဒီပီ၏ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ညီမျှသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝင်ငွေသည် ကျပ် ၁.၂ ထရီလီယံ သို့မဟုတ် ဂီဒီပီ၏ ၂ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမှ ဝင်ငွေ၏ ၇၄ ရာခိုင်နှုန်းကို ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာနနှင့် ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၏ ဌာနများစာရင်းတွင် ရေးသွင်းထားသည်။ အခွန်မှရသော ဝင်ငွေသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဝင်ငွေ၏ ၅ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။
- ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝင်ငွေတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ထောက်ပံ့သော ဝင်ငွေသည် အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ရှိနေဆဲဖြစ်ရာ ၂၀၁၃-၁၄ တွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် ဝင်ငွေ၏ ၄၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။

^၂ "မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများဥပဒေ - နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးကော်မတီ ဥပဒေအမှတ် ၅/၉၃၊ ၁၉၉၃ နှင့် ၂၀၁၃ ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ ဥပဒေ၊ ၂၀၁၃ အောက်တိုဘာ ၈"

^၃ World Bank, "Republic of the Union of Myanmar: Public Financial Management Performance Report - Report No. 75897-MM," Washington, 2012.

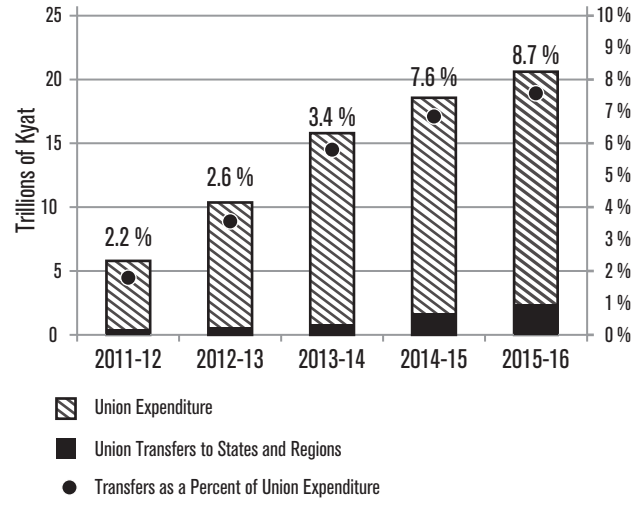
မြိုင်ကြည့်ရှုခြင်း

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ စတင်ဖွဲ့စည်းကတည်းက သတ်မှတ်ထားသော အခွန်ငွေများ ကောက်ခံခွင့်ပေးခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံမှ ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့မှု အဆင့်တိုးမြှင့်ပေးလာခြင်းတို့ကဲ့သို့သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကဏ္ဍတွင် ၎င်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍကို တိုး၍ပေးလာနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်နေသည်ဆို သော်လည်း ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေကဏ္ဍတွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အစိုးရများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် စုစုပေါင်းအစိုးရငွေ၏ သေးငယ်သော အစိတ်အပိုင်းမျှသာ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ၂၀၁၃-၁၄ ခုနှစ်က ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး များ၏ ဝင်ငွေသည် ကျပ် ၁.၂ ထရီလီယံ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဂျီဒီပီ၏ ၂ ရာခိုင်နှုန်းထိရှိခဲ့ရာ ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ ဝင်ငွေ ကျပ် ၁၃.၂ ထရီလီယံ သို့မဟုတ် ဂျီဒီပီ၏ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ယှဉ်ကြည့်နိုင်ပါသည်။^၉

ပုံ ၂ တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချသည့်နှုန်းမှာ အရေးပါစွာ ကောင်းမွန်သည့်ပုံ ရှိနေရာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက အောက်အဆင့်များသို့ လွှဲပြောင်းပေးမှု သည် ၂၀၁၁-၁၂ က ပြည် ထောင်စုအသုံးစရိတ်၏ ၂.၂ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၅-၁၆ တွင် ၈.၇ ရာခိုင်နှုန်းရှိလာသည်။ ထိုကိစ္စရပ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အမျိုးမျိုးကြားတွင် တူညီမှုမရှိသည့် အရာလေးများတွေ့ ရှိရာ အားလုံးလိုက်နာရမည့် တစ်ပုံတည်းသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် စာရင်းအင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများ မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။

ပုံ ၂။ ၂၀၁၁-၁၂ မှ ၂၀၁၅-၁၆ အတွင်း ပြည်ထောင်စု အဆင့်မှ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ လွှဲပြောင်းပေးမှုများ

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ လွှဲပြောင်းပေးမှုများသည် စုစုပေါင်းပြည်ထောင်စုအဆင့်အသုံးစရိတ်၏ ရာခိုင်နှုန်းအရပင် တိုးလာပါသည်။^{၁၀}

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အလိုက် ဝင်ငွေ

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဘတ်ဂျက်များသို့ တစ်ခုချင်း စာရင်းသွင်းရာတွင် အဓိကအကြောင်းအရာသုံးခုအပေါ် မူတည်၍ ခေါင်းစဉ် အမျိုးအစားခွဲထားသည်။ ၎င်းတို့တွင် 'တရားရုံးချုပ်၊ ရှေ့နေချုပ်၊ စာရင်းစစ်ချုပ်' (အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု)၊ 'ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနများနှင့် မြူနီစီပယ်များ' (ဦးစီးဌာနများနှင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ)၊ 'နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ' ပါဝင်သည်။ ထိုအမျိုးအစားသုံးမျိုးတွင် ဝင်ငွေ၏ ၇၃ ရာခိုင်နှုန်းကို 'ဦးစီးဌာနများနှင့် စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့များ' ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် စာရင်းရေးသွင်းပြီး၊ ၃ ရာခိုင်နှုန်းကို 'အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု' ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ရေးသွင်း သည်။ ၂၀၁၃-၁၄ တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဝင်ငွေများ၏ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ဖြစ် သည်။ ထိုအထဲမှ ၉၇ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းမှရသည်။

အုပ်ချုပ်မှုနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု ခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ ဝင်ငွေအများစုကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်များနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ များသို့ ခွဲဝေပေးသည်။ ၂၀၁၃-၁၄ တွင် အဆိုပါခေါင်းစဉ်အောက်မှ ဝင်ငွေ၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေး ရန်ပုံငွေ အတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက လွှဲပြောင်းပေးမည့် ငွေအဖြစ် အသုံးပြုပါသည်။ အဆိုပါလွှဲပြောင်းပေးသည့်ငွေမှာ တလုံးတခဲ တည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ခွင့်ပြုရန်ပုံငွေဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဒေသကြီးကိုယ်စီမှ လိုအပ်ချက်အဖြစ် တင်ပြလာခြင်းအပေါ် ခွဲဝေ ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

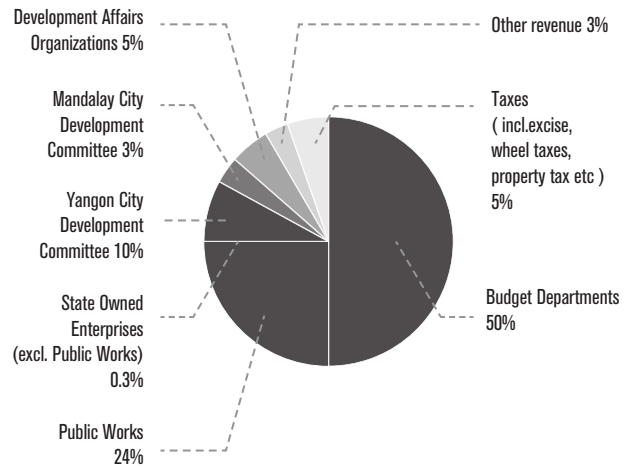
^၉ The IMF's 2014 Article IV Consultation with Myanmar placed 2013-14 GDP at 54,756 billion kyats.
^{၁၀} မှတ်ချက် - ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များတွင် နောက်တိုးအသုံးစရိတ်မပါ။ ဇစ်မြစ်မှာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်မှ ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၅-၁၆ မပါဝင်ပဲ ၂၀၁၅ ဧပြီလ ၁၃ ရက်ထုတ် ကြေးမုံသတင်းစာမှ ရရှိသည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်များ

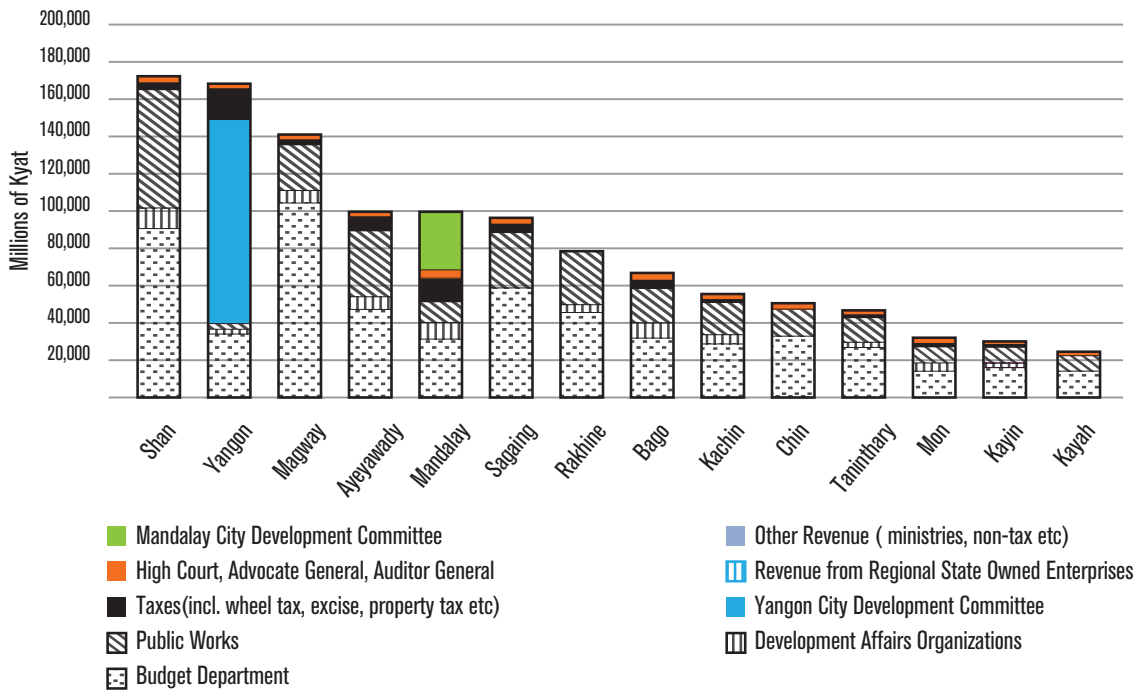
ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်များသည် အကန့်အသတ်နှင့်သာ ရှိပါသည်။ ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာနနှင့် ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတို့၏ ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် စာရင်းရေးသွင်းထားမှုမှာ ၇၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိပါသည် (ပုံ ၃)။^၆ ၂၀၁၃-၁၄ ခုနှစ်က ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာန၏ စာရင်းတွင် ရေးသွင်းထားသော ဝင်ငွေ၏ တစ်ဝက်ခန့်အနက် အများစုကြီးသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက လွှဲပြောင်း/အထောက်အပံ့ပေးသော အရင်းအမြစ်ကလာပါသည်။ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ရာတွင် သော့ချက်ကျသော ကဏ္ဍ၌ ရှိနေပြီး ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝင်ငွေ၏ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်း ရှာဖွေနိုင်ပါသည်။ ဤဌာနသည် ဘဏ္ဍာရေးအရ အခွင့်အာဏာများကို အောက်အဆင့်သို့ အများဆုံးခွဲဝေပေးထားသော ဌာနများတွင် ပါဝင်ပြီး စာရင်းရေးသွင်းထားမှုများအရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အသုံးစရိတ်အဆင့်သည် ပြည်ထောင်စုအဆင့်၏ အသုံးစရိတ်နှင့် အတူတူနည်းပါးဟု ဆိုနိုင်သည်။ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၏ ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်နှင့် ပါဝင်သော အစိတ်အပိုင်းများကို နားလည်ရန်မှာ အခြေခံ

အဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ သတ်မှတ်ချက်ဖြင့်ပေးသော ခွင့်ပြုရန်ပုံငွေနှင့် အဓိကဆက်စပ်နေပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စီမံကိန်းများကို များသောအားဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များက ဆုံးဖြတ်ပါသည်။

ပုံ ၃ ။ ၂၀၁၃-၁၄ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝင်ငွေ ဖွဲ့စည်းထားပုံ

ပုံ ၄ ။ ၂၀၁၃-၁၄ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝင်ငွေဖွဲ့စည်းထားပုံ (ကျပ်သန်းပေါင်း စုစုပေါင်း)

^၆ ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းအောက်တွင် မကြာသေးမီကမှ အဆောက်အအုံ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ တံတားနှင့် အဝေးပြေးလမ်းများကို သီးခြားစီတာဝန်ယူမည့် ဌာနသုံးခု ခွဲခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၃-၁၄ တွင် အခွန်မှရရှိသောဝင်ငွေသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အောက် ဝင်ငွေများ၏ ၅ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိသည်။ ထိုအထဲမှ တစ်ဝက်သည် ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးများမှ အခွန်ကောက်ခံရရှိသော ဝင်ငွေမှလာပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ထိုမြို့နယ်မြို့နယ် မြို့၊ ပြန့်ပွားမှု အဆင့်မြင့်ခြင်းကြောင့် အံ့ဩဖွယ် မရှိဟုဆိုနိုင်သော်လည်း မိမိ အသုံးစရိတ်အတွက် မိမိကိုယ်တိုင် ဘဏ္ဍာငွေ ရှာနိုင်စွမ်းရည်မှာ ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး များကြားတွင် မတူညီကြသေးဟု သရုပ်ဖော်ပြနေသည်။ ရန်ပုံငွေကို ခွဲဝေရာတွင် ထိုအချက်ကို သိသိသာသာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း ရှိ၊ မရှိ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမရှိပေ။ ပုံ ၄ တွင် ပြသထားမှုအရ ရန်ကုန် နှင့် မန္တလေးမြို့များတွင် ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေရှာနိုင်မှု အဆင့်မြင့်သော ကြောင့် ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် ၎င်းတို့၏ ရသုံး မှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာနတို့မှ ဝင်ငွေခွဲဝေပေးမှုနည်းသည်ကို တော့မှတ်သားရသည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝင်ငွေအမျိုးအစားများ

၂၀၁၃-၁၄ ဘတ်ဂျက်တွင် ဝင်ငွေကို ခေါင်းစဉ်အမျိုးအစား ခြောက်မျိုးဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ရေးသွင်းပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ချေးငွေမှရသောငွေ၊ ငွေလုံးငွေရင်းငွေ၊ အခြားငွေ၊ အခွန်မှ ငွေနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ထောက်ပံ့သောငွေ တို့ဖြစ်သည်။^၇ အခွန်မှရသော ငွေသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဝင်ငွေများ၏ ၅ ရာခိုင်နှုန်းသာရှိပြီး ရငွေ၏ ၄၈ ရာခိုင်နှုန်းမှာ 'ပြည်ထောင်စု အစိုးရက ထောက်ပံ့သောငွေ' အမျိုးအစားအဖြစ် မှတ်တမ်းရေး သွင်းထားမှုမှလာပါသည်။ အများစုမှာ ရသုံး မှန်းခြေငွေစာရင်းဦးစီး ဌာနအောက်တွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ထောက်ပံ့ငွေ၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်ရှိနေပါသည်။ ဒုတိယအများဆုံး ရငွေအမျိုး အစားမှာ 'အခြားငွေ' အမျိုးအစားဖြစ်ကာ ၂၀၁၃-၁၄ ဘတ်ဂျက်တွင် ၃၇ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိပါသည်။

'ငွေလုံးငွေရင်းငွေ' မှာ YCDC နှင့် MCDC တို့၏ စာရင်းများတွင် သာ မှတ်တမ်းတင်ရေးသွင်းရသော ရငွေအမျိုး အစားဖြစ်သည်။ 'အခွန်မှ ရငွေ' အဖြစ် စာရင်းရေးသွင်းထားသော ဝင်ငွေအများစုကို ယစ်မျိုးခွန် သို့မဟုတ် မြေခွန်ကဲ့သို့သော သီးခြားဝင်ငွေ အရင်းအမြစ်ခေါင်းစဉ်များဖြင့် စာရင်းရေးသွင်းခဲ့ကြသည်။ ရငွေ များနှင့်ပတ်သက်သော ရာခိုင်နှုန်းကို ပြောရမည် ဆိုပါက မန္တလေး၊ ရန်ကုန်နှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတို့သည် ၂၀၁၃-၁၄ တွင် အခွန်ကောက်ခံမှုမှရသော ရငွေအများဆုံးရှာနိုင်သူများ ဖြစ်သော် လည်း ကျန်သောပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ ရငွေ၏ ကြီးမားသော ပမာဏမှာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ လွှဲပြောင်းပေးသောငွေများ ဖြစ်နေ

ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံမှ ထောက်ပံ့ငွေနှင့် ပြည်သူ့ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းမှ ရငွေအပြင်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသ ကြီးများအတွက် ရငွေ၏ အကြီးဆုံးအရင်းအမြစ်များမှာ စည်ပင် သာယာရေးအဖွဲ့များ၊ YCDC နှင့် MCDC တို့ဖြစ်သည်။

ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာနသို့ပေးသော ရန်ပုံငွေ၏ အရေးပါ သော ဝေစုအများစုကို ပြည်ထောင်စုအဆင့် အောက်ဦးစီးဌာနများ၊ အဖွဲ့များနှင့် နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းများသို့ ပြန်လည်လွှဲပြောင်းရန် ဖြစ်သည်ဟု နားလည်ထားသည်။ သို့သော်လည်း အဆိုပါ လွှဲပြောင်းမှုများသည် နောက်ဆုံးမည်သူထံ လွှဲပြောင်းပေးရသည် ကို ပြည်သူသို့ ထုတ်ပြန်သော ဘတ်ဂျက်အစီရင်ခံစာတွင် မှတ်တမ်းတင်ရေးသွင်းထားခြင်းမရှိကြောင့် ဌာနအချင်းချင်းကြား ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုကို ရှင်းလင်းစွာ မသိနိုင် တော့ပေ။ ထိုသို့ မသိနိုင်တော့ခြင်းကြောင့် ပြည်သူသို့ ထုတ်ဝေ သော ဘတ်ဂျက်ကိုကြည့်၍ ပြည်ထောင်စု အဆင့် အောက် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်း၏ ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ အနေအထား ခန့်မှန်းချက်ကို ဖော်ထုတ်သိရှိရန် မဖြစ်နိုင်ဟု မဆိုနိုင်သည့်တိုင် ခက်ခဲ သွားစေပါသည်။

အံ့ဩစရာမဟုတ်သည့် အချက်တစ်ခုမှာ ဘဏ္ဍာရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး ရှုဒေါင့်များအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချထားမှု အများဆုံးတွေ့ရသည့် စည်ပင်သာယာအဖွဲ့များသည် ဝင်ငွေကို ကိုယ်တိုင် ပမာဏအများဆုံး ရှာဖွေနိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့သည် ဝင်ငွေကိုရှေ့လာမည့်ဘဏ္ဍာနှစ်သို့သယ်မသွားနိုင်ခြင်းကဲ့သို့သော လက်ရှိအကန့်အသတ်များသည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏ ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် လုပ်ငန်းမတွင် ကျယ်စေမည့် အတားအဆီးများဖြစ်သည်။

အခွန်နှင့် အခွန်မဟုတ်သော ဝင်ငွေများ

ပျမ်းမျှ လူတစ်ဦးချင်းအပေါ် အခြေပြု၍စဉ်းစားပါက မြေခွန်နှင့် ယစ်မျိုးခွန်တို့သည် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အစိုးရတစ်ခု အတွက် အခွန်မှရသောဝင်ငွေအတွက် ကြီးမားသော အရင်းအမြစ် များပင်ဖြစ်သည်။ မှတ်သားထားသင့်သည့်အချက်မှာ ပျမ်းမျှတစ်ဦး ချင်းအခွန်ကောက်ခံ၍ဝင်ငွေရှာနိုင်မှုတွင် အမြင့်ဆုံးအဆင့်ရှိသော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသည် စည်ပင်သာယာအဖွဲ့များမှ ကောက်ခံနိုင်သော ဝင်ငွေ နည်းသည်ဆိုသည့် အချက်ဖြစ်သည်။ ဤအချက်က ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတစ်လွှားတွင် တူညီမှုမရှိပဲ ခြားနားမှုများရှိသည် ဆိုသည်ကို အခွန်ကောက်ခံရ ငွေပေါ် အဓိကအခြေပြု၍ ပြသခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူပင်

^၇ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်များတွင် ဝင်ငွေအမျိုးအစား ရှစ်မျိုးရှိသော်လည်း ၂၀၁၃-၁၄ တွင် မည်သည့်ဝင်ငွေကိုမျှ 'အတိုး' နှင့် 'ချေးငွေမှရငွေ' ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ရေးသွင်းမှု မတွေ့ရပေ။

အခြား လူဦးရေဆိုင်ရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အချက်များကို လည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျှင် ကောင်းသည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ ထိုသို့ သောအချက်များသည် ဝင်ငွေစုစည်းကောက်ခံမှုကို နားလည်လာရန်နှင့် တိုးတက်လာရန် သတင်းအချက်အလက် ပိုမို ပြည့်စုံလာစေသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးတွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အစိုးရများ၏ ဝင်ငွေနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောရလျှင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ယစ်မျိုးနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများမှ အခွန်များသည် အခွန်ကောက်ခံရာမှ ဝင်ငွေ၏ အဓိက အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်သည်။ ဆည်မြောင်းတာဝန်ခွန်နှင့် သတ္တု တူးဖော်ရေးမှအခွန်များသည် ၂၀၀၄-၀၅ မှ ၂၀၁၃-၁၄ အတွင်း စုစုပေါင်းရငွေပမာဏတွင် အချိုးအစား အနည်းငယ်သာ ရှာဖွေနိုင် ခဲ့သည်။

စုစုပေါင်းဝင်ငွေကို စစ်ဆေးခြင်းသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး များ၏ဝင်ငွေ၏ အရင်းအမြစ်များအားလုံးနှင့် ဖွဲ့စည်းထားပုံကို နားလည် သဘောပေါက်ရန်အတွက် အသုံးဝင်ပါသည်။ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများကို နှိုင်းယှဉ်ရာတွင် ဝင်ငွေ၏ ပမာဏနှင့် ဖွဲ့စည်းထားပုံ နှစ်ခုစလုံးသည် ၎င်းတို့၏ မတူကွဲပြားသော လူဦးရေ ကဲ့သို့သော သွင်ပြင်လက္ခဏာအမျိုးမျိုးကို ထင်ဟပ်နေသည် ဆိုသည့်အချက်ကို သဘောပေါက်ရန် အရေးကြီးသည်။ ဤအကြောင်းကြောင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီတွင် 'တစ်ဦးချင်း' အပေါ်မှ ကောက်ခံရရှိသော ဝင်ငွေအဆင့်ကို နှိုင်းယှဉ်နိုင်ရေးအတွက် 'ပျမ်းမျှတစ်ဦးချင်း' ကိန်းဂဏန်းများကို အသုံးပြုထားပါသည်။ ၂၀၁၃-၁၄ တွင် ကချင်ပြည်နယ်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကယားပြည်နယ်တို့တွင် စည်ပင် သာယာရေးအဖွဲ့များသည် ပျမ်းမျှတစ်ဦးချင်းအပေါ်မှ ကောက်ခံ ရရှိသောဝင်ငွေ အမြင့်ဆုံးရှိပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည် နယ်နှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတို့သည် တစ်ဦးချင်းအပေါ်မှ ကောက်ခံရရှိငွေ အနည်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ လွှဲပြောင်းပေးငွေများကို နားလည် သဘောပေါက်ခြင်း

၂၀၁၁-၁၂ မှ ၂၀၁၅-၁၆ အတွင်း ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ လွှဲပြောင်း/အထောက်အပံ့ငွေများတွင် ခြားနားချက်များကို ပိုမို နားလည်စေရန် လူမှုစီးပွားနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်များကဲ့သို့သော မတူညီသည့် အချက်များ၏ ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုကို လေ့လာမှု (regression analysis) ပြုလုပ်ခြင်းက ပြသသည်မှာ ထိုကာလအတွင်းပြည်ထောင်စုအဆင့်မှလွှဲပြောင်းပေးငွေများတွင် ပမာဏတူညီမှုမရှိပဲ ခြားနားနေမှု များ၏ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းကို အကြောင်းအချက် ငါးခုနှင့် ရှင်းပြနိုင်ပါသည်။ ထိုငါးချက်တွင် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး၏ -

- မြို့နယ်အရေအတွက် - ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ အုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ပုံသေစရိတ်များ (ဝန်ထမ်း အရေအတွက်နှင့် လိုအပ်သောပစ္စည်းပမာဏ စသည်) ကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်း
- နယ်မြေအကျယ်အဝန်း - လမ်းများ၊ ကျောင်းများနှင့် ဆေးရုံ များကဲ့သို့သော အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော အခြေခံ အဆောက်အအုံများဆောက်လုပ်ရန်နှင့် ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခု၏ လိုအပ်ချက်ကို ထင်ဟပ်မည့် ခန့်မှန်းချက်ကို တွက်ချက်ခြင်း
- ဆင်းရဲမွဲတေမှုမျဉ်းအောက်တွင် နေထိုင်နေရသော လူဦးရေ အချိုးအစား - ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခု၏ လူသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လိုအပ်ချက်ကို ထင်ဟပ်မည့် ခန့်မှန်းချက်ကို တွက်ချက်ခြင်း
- အခြေခံအဆောက်အအုံကွာခြားမှုအတိုင်းအတာနှင့် စီးပွားရေး အခွင့်အလမ်းများ မရှိခြင်းများကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်း
- အချိန်ကာလသတ်မှတ်ချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း - ၂၀၁၁-၁၂ မှစ၍ ပြည်သူ့ရန်ပုံငွေသုံးစွဲနိုင်မှု တိုးတက်လာပြီး နှုန်းလျှော့ကျခဲ့သည် ဆိုသော်လည်း ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ လွှဲပြောင်းပေးငွေများ တိုးတက်လာသည်ဟု ထင်ဟပ်နေ သည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ လွှဲပြောင်း ပေးငွေများကို ပြည်ထောင်စုအဆင့် အသုံးစရိတ်နှင့် အချိုးကျကြည့်ပါက တိုးလာခဲ့ပြီး လွှဲပြောင်းပေးသည့် ပမာဏမှာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုစီ၏ လိုအပ်ချက်အပေါ် မူတည်ကာ အနည်းအများရှိပါသည်။ သို့သော် ရန်ပုံငွေ၏ အဓိက ပမာဏအများကြီးကို တဖြည်းဖြည်း ခွဲဝေပေးခြင်းထက်စာလျှင် ပုံသေသတ်မှတ်လျက် ခွဲဝေပေးခြင်းအပေါ်သာ အခြေခံလျက်ရှိ နေဆဲဖြစ်သည်။ အဆိုပါ လွှဲပြောင်းပေးငွေများသည် ပမာဏများ လာခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် ဘဏ္ဍာ ရေးဆိုင်ရာတွင် အရေးပါလာခြင်းများရှိလာရာ လုပ်ငန်းစဉ်၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု သည် လွယ်ကူရှင်းလင်းပြီး အများပြည်သူ အလွယ်တကူ ကြည့်ရှု နိုင်မည့် ဖော်မြူလာကို အခြေပြု၍ လွှဲပြောင်းခွဲဝေပါက အကျိုးရှိလာနိုင်ပါသည်။

၂၀၁၅-၁၆ က ချင်းပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီးတို့သည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံမှ တစ်ဦးချင်းပျမ်းမျှ နှုန်းဖြင့် လွှဲပြောင်းငွေအများဆုံးရခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါလွှဲပြောင်းမှု များအတွက် မည်သည့်အကြောင်းအချက်ကို အခြေခံ၍ ခွဲဝေ

သည်ဆိုသည်အပေါ် ရှင်းလင်းမှုမရှိသော်လည်း လွှဲပြောင်း ပေးမှု အများဆုံးရရှိခဲ့ကြသော အဆိုပါ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ သည် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးမှုများခြင်းနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံ ကွာဟမှုကြီးခြင်းများကို ခံစားနေရသူများလည်း ဖြစ်သည်။

၂-၆။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်များ

- ၂၀၁၃-၁၄ တွင် စုစုပေါင်း ပြည်ထောင်စု၏ ဘတ်ဂျက်တွင် ဖော်ပြထားသော အသုံးစရိတ်မှာ ကျပ် ၁၆.၁ ထရီလီယံရှိပြီး ဂျီဒီပီ၏ ၂၉ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ညီမျှပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ဒေသကြီးများအတွက် စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ်မှာ ကျပ် ၁.၂ ထရီလီယံဖြစ်ပြီး ဂျီဒီပီ၏ ခန့်မှန်းခြေ ၂ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။
- ၂၀၁၃-၁၄ တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအသုံးစရိတ်၏ ၅၄ ရာခိုင်နှုန်းကို ပြည်သူ့ဆောင်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းက တာဝန်ခံ သုံးစွဲပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၊ YCDC နှင့် MCDC တို့သည် ဘတ်ဂျက်အသုံးစရိတ်၏ ဒုတိယအကြီးဆုံး ပမာဏ ကို တာဝန်ယူသုံးစွဲကြသည်။
- ခြုံငုံဖော်ပြရမည်ဆိုပါက ၂၀၁၃-၁၄ တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ဒေသကြီးအသုံးစရိတ်များ၏ ၆၂ ရာခိုင်နှုန်း ကို 'သာမန်သုံးငွေ' အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ကျန်ရှိသော ၃၈ ရာခိုင်နှုန်းကို 'ငွေလုံး ငွေရင်းသုံးငွေ' အဖြစ် သတ်မှတ်သည်။ ငွေလုံးငွေရင်းသုံးငွေ၏ ပမာဏရော အမျိုးအစားရောသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသ ကြီးကိုလိုက်၍ မတူညီမှုများစွာ ရှိပေသည်။

ခြုံငုံကြည့်ရှုခြင်း

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများကို တရားဝင် စတင်ဖွဲ့စည်း ကတည်းက ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် ၎င်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ရန် အရေးကြီးကြိုးပမ်းမှုများ ပြုလုပ် ခဲ့ရာ သတ်သတ်မှတ်မှတ် ဥပဒေပြုတာဝန်များပေးခြင်းနှင့် ဦးစီးဌာနများနှင့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပြည်ထောင်စု အဆင့်အောက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူ အာဏာပိုင်များအောက်သို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း များကို လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ လက်ရှိအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အောက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အသုံးစရိတ်မှာ ကျပ် ၁.၂ ထရီလီယံ သို့မဟုတ် ဂျီဒီပီ၏ ၂ ရာခိုင်နှုန်း ခန့်မှန်းခြေ ရှိရာ ပြည်ထောင်စုအသုံး စရိတ် ကျပ် ၁၆.၁ ထရီလီယံ သို့မဟုတ် ဂျီဒီပီ၏ ၂၉ ရာခိုင်နှုန်းရှိနေခြင်း နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင် ပါသည်။ 'ဦးစီးဌာနများနှင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ' သည် ပြည်နယ်/ တိုင်း ဒေသကြီး အသုံးစရိတ်များတွင် အများဆုံး သုံးစွဲသူများဖြစ်ပြီး ၄၄ ရာခိုင်နှုန်းကို ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းကလည်းကော

င်း၊ YCDC က ၁၆ ရာခိုင်နှုန်းကိုလည်းကောင်း၊ အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းကိုလည်းကောင်း အသီးသီး အသုံးပြုကြသည်။ သုံးစွဲမှုများသည် ၎င်းတို့၏ မတူသော လုပ်ငန်း ဆောင်တာများကို ထင်ဟပ်သည်။ ၂၀၁၃-၁၄ ဘတ်ဂျက်တွင် ပြည်သူ့ဆောင်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် ဦးစီးဌာနတစ်ခုအဖြစ် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု အနေဖြင့် လည်းကောင်း စာရင်းဝင်ပြီး နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု အနေဖြင့် စုစုပေါင်းပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းအသုံးစရိတ်၏ ၉၉.၆ ရာခိုင်နှုန်း သုံးစွဲပါသည်။

ဘတ်ဂျက်စာရင်းပိတ်အနေအထား (Budget Balance)

၂၀၁၃-၁၄ ဘတ်ဂျက်အတွင်းတွင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်း၏ ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာအနေအထားကို ဆုံးဖြတ်ရန်ခက်ခဲသော်လည်း အမျိုးအစားသုံးမျိုး၏ ရငွေနှင့် သုံးငွေစာရင်းများကို ပေါင်းလိုက် ခြင်းဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အစိုးရများ၏ ဘဏ္ဍာငွေ ဆိုင်ရာအနေအထားကို ခြုံငုံဆုံးဖြတ်ရန်တော့ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၃-၁၄ က ဘတ်ဂျက်တွင် ဖော်ပြထားသောပမာဏ (အမှန်သုံး သည့်ပမာဏ မဟုတ်သေးပေ)ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသုံးသပ်မှုအရ အနည်းဆုံးလိုငွေပြုမှု ၆.၈ ဘီလီယံ ခန့်မှန်းကြောင်း ဖော်ပြထားရာ နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက အသားတင်အရှုံးကိုလည်း ခန့်မှန်းဖော်ပြထားပါသည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အလိုက် အသုံးစရိတ်များ

ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အသုံးစရိတ်အများစုကို အဖွဲ့အစည်း ငါးခုကသာ သုံးစွဲကြရာ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် တစ်ဝက်ကျော်ကို သုံးစွဲသည် (ပုံ ၅)။ ထိုနေရာတွင် စိုးရိမ်ပူပန် ဖွယ်များ ထွက်ပေါ်လာနိုင်ရာ အောက်ခြေအဆင့်သို့ အသုံးစရိတ် သုံးစွဲခွင့်အာဏာ လျော့ချပေးထားမှု ပမာဏနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားကို အာရုံပြုမှု နည်းပါးနေခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းကသာ သုံးစွဲမှု အများဆုံး ဖြစ်နေခြင်းအတွက် အဓိက အကြောင်းပြချက်မှာ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် လမ်းများ၊ တံတားများ၊ လေယာဉ်ကွင်းများနှင့် အဆောက်အအုံများ ကဲ့သို့သော အများပိုင် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ဆောက်လုပ် ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်းပေါ် ကြီးစွာတာဝန်ရှိသော ဌာနဖြစ်နေရာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကြိုးပမ်း မှုနှင့် ဆက်စပ်နေပါသည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အမျိုးအစားအလိုက် အသုံးစရိတ်များ

၂၀၁၃-၁၄ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်တွင် အသုံးစရိတ် အများစုကို အမျိုးအစား ခြောက်မျိုးခွဲ၍ ရေးသွင်း ဖော်ပြပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ 'ငွေလုံးငွေရင်းသုံးငွေ'၊ 'အတိုးပေးရသော သုံးငွေ'၊ 'ခွင့်ပြု ရန်ပုံငွေ'၊ 'ချေးငွေ'၊ 'သာမန်သုံးငွေ' နှင့် 'ချေးငွေ ပြန်လည်ပေးဆပ်ခြင်း' များဖြစ်ပြီး ထိုအထဲတွင် ငွေလုံးငွေရင်းနှင့် သာမန်အသုံးစရိတ်များသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်တွင် အများဆုံးအပိုင်းအဖြစ်ပါဝင်နေပါသည်။

ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်သည် (အခြေခံအဆောက်အအုံ ကဲ့သို့သော) ရေရှည်ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများအကောင်အထည်ဖော်ရန် ခွဲဝေပေးသော အရေးပါသည့် အသုံးစရိတ်ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၃-၁၄ တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်၏ ၃၆ ရာခိုင်နှုန်းရှိ ပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများကြားတွင် ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် ခွဲဝေပေးမှုပမာဏအမျိုးမျိုးရှိသည်ဆိုသော်လည်း အများစုအတွက် ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်မှာ စုစုပေါင်း အသုံးစရိတ်၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအောက်တွင်သာ ရှိပါသည်။ နေ့စဉ် သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အသုံးပြုရန် ဖြစ်သော သာမန်အသုံးစရိတ်သည် ၂၀၁၃-၁၄ တွင် ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအသုံးစရိတ်၏ ၆၂ ရာခိုင်နှုန်းရှိပါသည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများကို ရှုမြင်ကြည့်မည်ဆိုပါက ရေရှည်ပိုင်ဆိုင်မှုများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ခွဲဝေချထားပေး သည့် ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်များကို သာမန်အသုံးစရိတ်အဖြစ် ရေးသွင်းထားသည့် အသုံးစရိတ်ပမာဏနှင့် အချိုးကျညှိလျှင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဒေသကြီးများကြားတွင် မတူညီမှုများစွာ တွေ့ရ မည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၃-၁၄ ၌ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ ကရင်ပြည် နယ်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တို့သည် ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်အဖြစ် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်အောက်သာ အသုံးပြုရာ ရန်ကုန်၊ တနင်္သာရီနှင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးများတွင် ငွေလုံးငွေ ရင်းအသုံးစရိတ်အဖြစ် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်အထက် အသုံးပြုမှုနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင် ပါသည်။ အဆိုပါနယ်ပယ်ကို ပို၍အသေးစိတ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုနားလည်လာနိုင်ပါသည်။ ကျောင်းများ၊ ဆေးရုံများကဲ့သို့သော ရေရှည်ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းများအတွက် ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်ကို ထိရောက်စွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ ပါက စီးပွားရေး နှင့် လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် မောင်းနှင်အား ပံ့ပိုးပေးသည့်သဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ လူတစ်ဦးချင်း ပျမ်းမျှ အသုံးစရိတ်

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသည် ပထဝီအနေအထား၊ လူဦးရေ နှင့် စီးပွားရေးအခြေအနေတို့တွင် ကွဲပြားခြားနားကြသည့် အလျှောက် အသုံးစရိတ်တွင်လည်း ကွဲပြားခြားနားမှုရှိလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ မတူညီသောလိုအပ်ချက်များနှင့် အရင်းအမြစ်များကို လက်လှမ်းမီမှု စသည်တို့ကိုလည်း ထင်ဟပ် နေပါသည်။ ချင်းနှင့် ကယားပြည်နယ်များတွင် တစ်ဦးချင်းပျမ်းမျှ အသုံးစရိတ်သည် အခြားပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ ထက်စာလျှင် များပြားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ချင်းနှင့် ကယား ပြည်နယ်များမှ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် တစ်ဦးချင်း ပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်၌ အခြားပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ယှဉ်လျှင် သိသာစွာများသည်ကို တွေ့ရသည်။ အသုံးစရိတ် အနည်းအများအဆင့်သည် ဝင်ငွေအပေါ်တွင် ကြီးစွာ တည်မီနေ ရာ အထက်ကဖော်ပြခဲ့သော အချက်သည် ပြည်ထောင်စု အစိုးရ အနေဖြင့် ၎င်းက လွှဲပြောင်းပေးရမည့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရာ ၌ လူဦးရေပမာဏ တစ်ခုတည်းအပေါ်တွင်သာ မူတည်စဉ်းစားခြင်းမဟုတ်ဟူသော သုံးသပ်မှုတစ်ခု၏ တွေ့ရှိချက် ကို မှန်ကန်ကြောင်း အတည်ပြုပေးလိုက်ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဆိုခြင်းကြောင့်အထက် ကဖော်ပြခဲ့သော အသုံးစရိတ်ခွဲဝေ ပေးမှုများသည် အကောင်းဆုံးစဉ်းစား ဆုံးဖြတ်၍ ခွဲဝေပေးခဲ့သည် ဟု မဆိုလိုပေ။ သို့သော်လည်း တစ်ဦးချင်းပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်အမြင့်ဆုံး (မြန်မာကျပ်ဖြင့်) ခွဲဝေပေးခြင်းခံရသော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ဒေသကြီးများအနေဖြင့် လိုအပ်ချက်ပိုမိုများပြားမှုကို အခြေခံ၍ ရည်ရွယ်ခွဲဝေပေးသည့်သဘောမှာ အားတက်ဖွယ်ဖြစ်ပါ သည်။

ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်နှင့် ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်း

ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် လမ်းများ၊ တံတားများ၊ လေ ယာဉ်ကွင်းများနှင့် အဆောက်အအုံများကဲ့သို့သော အများ ပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော အခြေခံအဆောက်အအုံများကို တည်ဆောက် ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရသော ဌာနဖြစ် သည်။ သို့သော်လည်း ၎င်း၏ အသုံးစရိတ်၏ အချိုးအစား အများစုကို 'ငွေလုံးငွေရင်း' ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် မဟုတ်ဘဲ 'သာမန်' ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ရေးသွင်းထားခြင်းများလည်း တွေ့ရသည်။ ထိုသို့ရေးသွင်းမှုတွင် ပမာဏ အနည်းအများမှာမူ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအလိုက် သိသာစွာ ကွဲပြားသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အသုံးစရိတ်တွင် ပြည်သူ့ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းက ပမာဏ ကြီးမားစွာ သုံးစွဲခြင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံကွာဟချက် နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင် လုပ်ဆောင်ရေးအတွက် သံဓိဋ္ဌာန်ချ ထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ ဤနေရာတွင် ထိုအသုံးစရိတ်ကို

ခွဲဝေပုံ၊ သဘာဝနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ပုံတို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး အရေးပါသော မေးခွန်းများလည်း ထွက်ပေါ်လာစေသည်။ လမ်းကွဲသို့သော အခြေခံအဆောက်အအုံ ပိုမိုများပြားစွာရှိသော အရွယ်အစားကြီးသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင် သာမန်အသုံးစရိတ် မြင့်မားစွာရှိဖွယ် ရှိပါသည်။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည့် အချက်မှာ ပြည်သူ့ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အများစုတွင် အသုံးစရိတ်များကို သူချည်းသာ သိမ်းကြုံးသုံးစွဲမည့် အနေအထားကို ပြသနေသော်လည်း ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီးနှစ်ခုလုံး၏ စုစုပေါင်း အသုံးစရိတ်တွင် ၎င်း၏ အသုံးစရိတ်မှာ သိသာစွာနည်းလာနေပါသည်။

အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်း အထက်မှ အောက်အဆင့်သို့ အခွင့်အာဏာခွဲပေးခြင်း (Deconcentration)၊ တာဝန်ဝတ္တရားများ အောက်အဆင့်သို့ ခွဲဝေပေးခြင်း (Delegation) နှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်း (Decentralization)

တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းတွင် အရင်းအမြစ်များနှင့် တာဝန်များကိုသာ အောက်အဆင့် အစိုးရများသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းမဟုတ်ပဲ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အောက်အဖွဲ့အစည်းများသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခွင့် အာဏာကိုပါ အပ်နှင်းလိုက်သည့် အခွင့်အာဏာပြောင်းပေးခြင်းလည်းပါဝင် ပါသည်။ ၂၀၁၀ မှ ၂၀၁၅ အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းအား ကြည့်ရှုရာတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချမှု သဘောထက်စာလျှင် ဌာနတစ်ခုအတွင်းမှာပင် အပေါ်မှ အောက်သို့အခွင့်အာဏာ ခွဲပေးခြင်းသဘောကို သာတွေ့ရသည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အဖွဲ့အစည်းများသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ လွှဲပြောင်းပေးမည့် အရင်းအမြစ်များအပေါ် ကြီးစွာ မှီခိုနေခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် ဦးစီးဌာနများ နှင့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ၎င်းတို့၏ ပြည်ထောင်စု အဆင့်ဝန်ကြီးဌာနများကို ကိုယ်စားပြုနေရဆဲဖြစ်ခြင်းတို့ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်များသည် ထိန်းချုပ်ထားသော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းလမ်းကြောင်း၏ ရလဒ်ကိုသာ ကိုယ်စားပြုနေဆဲဖြစ်ရာ ပြည်ထောင်စု အဆင့်အောက် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏လွတ်လပ်မှုအဆင့်ကိုတိုက်ရိုက်တိုင်းတာရန် မလွယ်ပေ။ သို့သော်လည်း တိုင်းတာ၍ဖြစ်နိုင်သည့် နည်းတစ်ခုမှာ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အောက် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အသုံးစရိတ် အနည်းအများအဆင့်ကို ပြည်ထောင်စုအဆင့် အသုံးစရိတ်နှင့် အချိုးကျကြည့်ခြင်းဖြင့် တဆင့်ခံ၍ တိုင်းတာနိုင်သည်။ ၂၀၁၃-၁၄ ဘတ်ဂျက်တွင် ဌာနတစ်ခုချင်းအတွင်း မိခင်ဌာနမှ အောက်အဆင့်သို့ အခွင့်အာဏာမည်မျှခွဲပေးသည်ကို သုံးသပ်ရာ၌ တွေ့ရှိရသည်မှာ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း နှင့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနတို့၏ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အသုံးစရိတ်

များသည် ၎င်းတို့မိခင်ဝန်ကြီးဌာန အသုံးစရိတ်ထက် အချိုးအစားများစွာ ပိုမိုသုံးစွဲထားသည်ကို မှတ်တမ်းများအရ တွေ့ရပါသည်။ အဆိုပါ ဌာနနှစ်ခုမှလွဲ၍ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ဦးစီးဌာနများနှင့် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ၎င်းတို့ မိခင်ဌာနများအသုံးစရိတ်၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းအောက်သာ သုံးစွဲနိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။

ဤအချက်က ပြဆိုသည်မှာ အဆိုပါဌာနများသည် ၎င်းတို့၏ မိခင်ဝန်ကြီးဌာနများ၏ လုပ်ဆောင်မှုများ အပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်မှုများ အပေါ်တွင်လည်းကောင်း ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု အကန့်အသတ်နှင့်သာ ရှိသည်ဟု ပြဆိုနေသော်လည်း ပြည်ထောင်စု အဆင့်အောက် အစိုးရများသို့ အသုံးစရိတ်အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ လွှဲပြောင်းပေးရာတွင် ရှိနေမည့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ယုံကြည်မှု အဆင့်ကိုလည်း ပြနေသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဌာနတစ်ခုအတွင်း အထက်မှအောက် သို့ အခွင့်အာဏာ ခွဲဝေပေးခြင်းသဘောကို ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းမှ တဆင့် ဖော်ဆောင်ခြင်းသည် ရပ်ရွာအဆင့်၌ အခြေခံကျကျ ရှုဒေါင့်မှကြည့်၍ အကျိုးအမြတ်ရှိသည် ဆိုပါက မှန်ကန်သော လမ်းကြောင်းပေါ်မှ အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သော ခြေလှမ်းများကို ကိုယ်စားပြုသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ထို့အပြင် ထိုသို့ ဌာနတွင်း အထက်အောက် အာဏာခွဲဝေပေးခြင်းသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပါဝင် ပတ်သက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းမှ လူများကို ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်မှုတိုးလာ စေခြင်းကို ခွင့်ပြုလာနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အားလုံးပါဝင်လာနိုင်မှု၏ အတိုင်းအတာကိုမူ ရှင်းလင်းစွာ မတွေ့ရပေ။

နောက်ဆုံးအားဖြင့် လက်ရှိပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အသုံးစရိတ် အနည်းအများနှင့် ဝင်ငွေအတွက် ကောက်ခံရရှိမှု အနည်းအများသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းကို တိကျစွာ တိုင်းတာမပေးနိုင်ဟူသော အချက်ကို အသိအမှတ်ပြုထားရန် အရေးကြီးပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အသုံးစရိတ် အများစုကိုဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုအားကြီးသော အဖွဲ့အစည်းများအနက်မှ အနည်းစုကသာ သုံးစွဲခွင့်ရသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် ထိုအနည်းစု ဌာနများကပင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ လွှဲပြောင်းပေးငွေ အများစုကို လက်ခံရရှိနေကြသည်။ ပြည်ထောင်စု အစိုးရကလည်း ဝင်ငွေအများစုကို ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနကဲ့သို့သော ပြည်ထောင်စု အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရား၏ အခြေခံကျသော အဖွဲ့အစည်းများထံမှတဆင့် ကောက်ခံခြင်းများဖြင့် ရှာဖွေရသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများသည် ပိုမိုပါဝင်လာနိုင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာ

မှုနှင့် တာဝန်ခံနိုင်မှုတို့ ရှိလာပါက မရှိမဖြစ်အရေးပါသော အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်လာပြီး ဖော်ဆောင်နေသော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်းမှ အကျိုးအမြတ်များစွာ ပေးနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

သုံး။ ။ သုံးသပ်ချက်နှင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် မူဝါဒများ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာများကို ခွဲဝေပေးခြင်းဆိုသည်မှာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများကို နယ်ပယ်အလိုက် အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ အသုံးစရိတ်များ တာဝန်ယူသုံးစွဲပိုင်ခွင့်၊ ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်ခွင့်နှင့် ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်များ ပေးထားခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်သည်။ သို့တိုင်အောင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အစိုးရများ၏ မျှော်မှန်းထားသော အခန်းကဏ္ဍ၊ တိတိကျကျဆိုရသော် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ ငွေစီမံခန့်ခွဲနိုင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် အရေးပါစွာပင် မသေချာမရေ ရာမှုများရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့များ၊ YCDC နှင့် MCDC တို့သည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကို ပိုမိုကျယ် ကျယ်ပြန့်ပြန့်လျှော့ချနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းမှုအတွက် ဥပမာများ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အများ ပြည်သူအသုံးပြု နိုင်မည့် ပစ္စည်းဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖြည့်ဆည်းလုပ်ဆောင်ပေးရန် ရှင်းလင်းသည့် အခွင့်အာဏာ များအပြင် ၎င်းတို့၏ အသုံးစရိတ်လိုအပ်ချက်ကို ပြည့်မီစေရန် အများပြည်သူထံမှ အခွန်ကောက်ခံနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာ လည်းရှိပါသည်။

မကြာမီက ပြောင်းလဲမှုများသည် ကောင်းမွန်သည့် လက္ခဏာများ ဖြစ်သည်ဟုဆိုနိုင်သော်လည်း ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အဖွဲ့အစည်းများသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက်အတွက် ခွဲဝေပေးသောဘဏ္ဍာငွေ၏ အနည်းစုကိုသာ အသုံးပြုနိုင်သေး ခြင်းနှင့် လက်ရှိပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းများသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်းထက်စာလျှင် ဌာနတစ်ခုအတွင်း အပေါ်မှအောက်သို့ အခွင့်အာဏာခွဲဝေပေးခြင်းသဘောမျှသာ ရှိနေသေးခြင်းကိုသာ တွေ့ရပါသည်။ ဒေသတွင်းအခြေအနေကို ကြည့်ပါက လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံသည် တောင်အာရှနှင့် အရှေ့တောင်အာရှတွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ နိုင်ငံ နှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတို့နှင့်အတူ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုအနည်းဆုံးဖြစ် သော နိုင်ငံများအုပ်စုတွင် ပါဝင်နေပါသည်။ သို့သော်လည်း အိမ် နီးနားချင်းနိုင်ငံများကြားတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ဒေသကြီးအစိုးရများသည် ဗဟိုအစိုးရနှင့်ယှဉ်လျှင် အခွန် ကောက်ခံရာ]တွင် အတက်ကြွဆုံးများတွင် ပါဝင်သည်။

ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အတိုင်းအတာရှိသည့် အခွင့်အာဏာနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများရှိသည့် အင်စတီကျူးရှင်း အသစ်များ ထူထောင်ခြင်းသည် အချိန်ယူရတတ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ရေတိုအားဖြင့် နောက်ထပ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအတွက် နယ် ပယ်များ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင် ရာတွင် အာရုံပြုပြီးတည်မှုသည် ခွဲဝေပေးသည့် အရေအတွက်ကို မဟုတ်ပဲ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အစိုးရများကို မည်သည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ရန် မျှော်လင့်သနည်းဆို သည်နှင့် ၎င်းတို့၏ ရည်မှန်းချက်များအောင်မြင်ရန်မည်သို့ လုပ်ဆောင်စေမည်တို့ကို အာရုံပြု ပြီးတည်ရမည်ဖြစ်သည်။ နောက်ထပ်ခြေလှမ်းများသည် အောက်ပါအချက်များနှင့် အကြံပြု ချက်များကို စဉ်းစားသင့်သည်။

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေကိစ္စရပ်တွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက်အ စိုးရများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖြစ်စေခြင်း။

လက်ရှိအားဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ အသုံးစရိတ်ဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် အခွန်ကောက်ပိုင်ခွင့် များကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားခြင်းမရှိပေ။ ရလဒ်မှာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အစိုးရများသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများကို ယခင်ကလုပ်ဆောင်ခဲ့ဖူးသော တာဝန် ဝတ္တရားများနှင့် အလွတ်သဘောနားလည်မှုများအပေါ်အခြေပြု၍ လုပ်ဆောင်ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသည် ၎င်းတို့ ဒေသလိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသော ကုန်ပစ္စည်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အများပြည်သူသို့ ဖြည့်ဆည်း ပေးရာတွင် အတားအဆီးများကို ဖြစ်စေသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် အလယ်အလတ်ကာလအတွင်း ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချမှုအတွက် မည်မျှအထိလျှော့ချမည်ကို လမ်းကြောင်း ဆွဲထားရန် အရေးကြီးပါသည်။ ထိုသို့ရေးဆွဲရာတွင် လျှော့ချမှုနှင့် ယှဉ်၍အရင်း အမြစ်လိုအပ်မှုအဆင့်ကို ကျော်လွန်စဉ်းစား ရေးဆွဲရန် လိုအပ်သည်။ သို့မှသာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အစိုးရများအနေဖြင့် ရေရှည်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ချိတ်ဆက် ပါဝင်နိုင်ရန် ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းပြည့်စုံစွာ နားလည်နေစေရန် ဖြည့် ဆည်းပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် စီစဉ်ရေးဆွဲထားသော ဗဟိုချုပ် ကိုင်မှုလျှော့ချ ရေး လမ်းကြောင်းသည် ၎င်းထက်ပို၍ကျယ်ပြန့်သော နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများနှင့် တပြေးညီ လိုက်ပါ နိုင်ရန်လည်း လိုပါသည်။ ထိုသို့လိုက်ပါလုပ်ဆောင်နိုင်မှသာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အစိုးရများကိုပေးသော အရင်း အမြစ်များကို ထိရောက်စွာအသုံးပြုနိုင်မည့် ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင် ရည်သည် ၎င်းတို့ကိုပေးသော အရင်းအမြစ်နှင့် ကိုက်ညီနိုင် မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော ကိစ္စရပ်မျိုးကို အထူးသဖြင့် တည်ငြိမ်မှု မရှိသော၊ ပဋိပက္ခသက် ရောက်မှုဒဏ်ခံရသော ဒေသများတွင် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်များ ရောထွေးနေခြင်းကြောင့် တွေ့ရတတ်သည်။

ကိုယ်ပိုင်ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေနိုင်မှုကို အားပေးသည့် ပြည်ထောင်စု အဆင့်မှ ရန်ပုံငွေလွှဲပြောင်းမှုများအတွက် ခန့်မှန်းလွယ်သော၊ ရှင်း လင်းပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာသော ဖော်ပြုလာအခြေပြုစနစ်။ ထိုသို့ သောစနစ်သည် အစိုးရအရင်းအမြစ်များကို ခွဲဝေရာပေါ်တွင် အရေးကြီးသည့် အချက်များကို ရှင်းလင်းစွာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အထောက်အကူပြုသည်။ ထို့အပြင် ထိုစနစ်သည် ဘတ်ဂျက် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်းများတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ကျန်းမာရေးရလဒ်များ တိုးတက်စေရေးနှင့် ပညာရေးကို လက်လှမ်းမီစေရေး ကဲ့သို့သော မူဝါဒကိစ္စရပ်များကို အာရုံပြု ဦးတည်စေမည့် အလားအလာအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်ပါသည်။

ပိုမိုပိုင်လာမှုရှိလာစေရေး၊ ပွင့်လင်းမြင်သာစေရေးနှင့် တာဝန်ခံမှု ရှိလာစေရေးတို့အတွက် အရေးကြီးလှသော အချက်များ ။ အားတက်ဖွယ် ပြောင်းလဲမှုအချို့ရှိနေချိန်တွင် ရပ်ရွာမှပိုင်ကြသူများ တိုး၍ပိုင်လာနိုင်ရန်နှင့် အားပေးမှုများ လုပ်ပေးသင့်သည်။ လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက်အစိုးရများနှင့် ရပ်ရွာလူထုသည် ယခုအသွင်ကူးပြောင်းရေး ကာလမှ ပို၍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချသည့် နိုင်ငံဖြစ်သည်အထိ ရှည်လျားသော လုပ်ငန်းစဉ်တွင် တာဝန်ဝတ္တရား အချို့ကို ကျမ်းကျင့်စွာ တာဝန်ယူနိုင်ရန် လိုအပ်သည့် အတွေ့အကြုံနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကို ဖွံ့ဖြိုးလာအောင်လုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။

ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်များကို ပြင်ဆင်သည့် အပိုင်းအနေဖြင့် လက်ရှိမှတ်တမ်းတင်ထားသော အုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို လက်လှမ်းမီရယူနိုင်ရေး ။ တိုးတက်မှု အချို့လုပ်ဆောင်နေချိန်တွင် ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းစဉ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ရငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များနှင့် ပတ်သက်သော ပို၍အသေးစိတ် ကျသော သတင်းအချက်အလက်များကို လက်လှမ်းမီရရှိအောင် လုပ်သင့်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေနှင့် ဆိုင်သော ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ သုံးသပ်မှုများကို ပို၍အသေးစိတ် လုပ်လာစေရန် အထောက်အကူဖြစ်သည်။ သုတေသနပြုခြင်း များတွင် မေးခွန်းမေးရာ၌ “ဘယ်လောက်သုံးခဲ့လဲ” ဟုသာ မေးခြင်းထက် အနာဂတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို လမ်းညွှန်နိုင်မည့် “အရင်းအမြစ်များကို မည်သို့ကောင်းစွာ အသုံးချခဲ့သလဲ” ဟူသော မေးခွန်းမျိုးမေးလာရန် အားပေးလာနိုင်သည်။

ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများနှင့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေမှုများနှင့် ပတ်သက်သော သတင်း အချက်အလက်များကို အများပြည်သူကြည့်ရှုနိုင်ရေး ။ ပို၍ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချထားသော ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာစနစ်တွင် ရပ်ရွာလူထု၊ အစိုးရတာဝန်ရှိသူများနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍတို့ အနေ ဖြင့် အခွန်မှရရှိသော ဝင်ငွေများ မည်သည့်နေရာသို့၊ ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်းဖြင့် ရောက်ရှိသွားသည်ကို နားလည်မှုရှိထားရန် လိုသည်။ သို့မှသာ အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော အရင်းအမြစ် များကို မည်သည့်နေရာသို့၊ မည်သို့ ရောက်ရှိအောင် လုပ်ရမည်ဆို သည်ကို သတင်းအချက်အလက် ပြည့်စုံစွာနှင့် ဆွေးနွေးနိုင်စေရန် ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဘတ်ဂျက်နှင့်ဆိုင်သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များကို နိုင်ငံ တကာစံများနှင့်အညီ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိရေး။ လက်ရှိ အခြေအနေတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်များသည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေကို သုံးစွဲသော လုပ်ဆောင်မှုများ၏ သေးငယ် သောအပိုင်းကိုသာ ထင်ဟပ်နေပါသည်။ အချို့ သောလုပ်ဆောင်မှု များသည် ‘အခြားစာရင်းများ’ ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် လုပ်ဆောင် နေပြီး အသုံးစရိတ်များကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းမပြုဟု နားလည် ထားသည်။ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းပြုရန် လုပ်ဆောင်နေကြောင်း သိရှိရသော်လည်း အစိုးရဘတ်ဂျက်များနှင့် နောက်တိုးဘတ်ဂျက် များကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ၊ ပိုမိုအသေးစိတ် ထုတ်ပြန်သင့်သည်။ သို့မှသာ ဆွေးနွေးမှုများသည် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော သတင်း အချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ဆွေးနွေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်တို့မှ အဆိုပြု လာသော ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် ဘတ်ဂျက်နှင့်ဆိုင်သည့် အဆိုပြုချက်များကို မည်သည့်နေရာတွင်၊ မည်သို့ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်မည်ဆိုသည်ကို နားလည်လာစေနိုင်သည့် အချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လေး။ ။ အဓိကမေးခွန်းပုစ္ဆာများနှင့် ဆက်လက်လေ့လာဖတ်ရှုရန်

ဆွေးနွေးရမည့် အမေးပုစ္ဆာများ

- ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်နှင့် ဝင်ငွေရှာနိုင်စွမ်းအပေါ်မူတည်၍ ကိုယ်တိုင် ရန်ပုံငွေရှာနိုင်ခြင်းကို အားပေးမည့် ခန့်မှန်းနိုင်သည့် ဖော်မြူလာကို မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းက တာဝန်ယူရေးဆွဲသင့်သနည်း။
- ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးမှုများသည် ၎င်းတို့၏ ဒေသလိုအပ် ချက်နှင့် ကိုက်ညီစေရန် မည်သို့သော လုပ်ငန်းစဉ် သို့မဟုတ် စနစ်က လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။
- ပဋိပက္ခ၏ သက်ရောက်မှုဒဏ်ခံရသော ဒေသများတွင် ကိုယ်ပိုင်ဘဏ္ဍာငွေရှာနိုင်မှု တိုးတက်လာပါက မည်သို့သော အကျိုးသက်ရောက်မှု များရှိလာနိုင်သနည်း။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများရှိနေသည့် နယ်မြေများတွင် မည်သို့သော ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုမျိုးကို လို အပ်သနည်း။
- အကယ်၍ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ဝတ္တရားများကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက်သို့ ပိုမိုလွှဲပြောင်းပေးလာပြီး၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာ ဝန်ဝတ္တရားများကို တိုးချဲ့လာပါက ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများနှင့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူ့ရန်ပုံငွေကို ထိရောက်ပြီး မျှတစွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှုသေချာစေရန် မည်သို့သော စွမ်းဆောင်ရည်မျိုး ရှိနေရန် လိုအပ်သနည်း။
- ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော ဘဏ္ဍာငွေအသုံးစရိတ်သုံးစွဲမှုနှင့် အခွန်ကောက်ခံမှုများတွင် တာဝန်ခံမှု ပိုမိုလာစေရေးအတွက် အများပြည်သူ ပိုမိုပါဝင်လာစေရန် မည်သို့သော လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှုမျိုးများလုပ်ဆောင်ရ မည်နည်း။

ဆက်လက်လေ့လာဖတ်ရှုရန်

Kempel, Susan, Matthew Arnold, Ye Thu Aung, and Kyi Pyar Chit Saw. 2015. *Municipal Governance in Myanmar An Overview of Development Affairs Organizations*. Yangon: The Asia Foundation and Myanmar Development Research Institute – Centre for Economic and Social Development.

Asian Development Bank. 2014. *Myanmar – Unlocking the Potential*. The Philippines: Asian Development Bank.

Nixon, Hamish, Cindy Joelene, Thet Aung Lynn, Kyi Pyar Chit Saw and Matthew Arnold. 2013. *State and Region Governments in Myanmar*. Yangon: The Asia Foundation and Myanmar Development Research Institute – Centre for Economic and Social Development.

Nixon, Hamish and Cindy Joelene. 2014. *Fiscal Decentralization in Myanmar: Towards a Roadmap for Reform*. Yangon: The Asia Foundation and Myanmar Development Research Institute – Centre for Economic and Social Development.

Shah, Anwar. 2004. *Fiscal Decentralization in Developing and Transition Economies: Progress, Problems, and the Promise*. World Bank Policy Research Working Paper 3282. Washington: World Bank.

World Bank. 2012. *Republic of the Union of Myanmar: Public Financial Management Performance Report*. Report No. 75897-MM. Washington: World Bank.

Zaw Oo, Annirudha Bonnerjee, Phoo Pwint Phyu, and Giles Dickenson-Jones. 2014. *Making Public Finance Work for Children in Myanmar – An Overview of Public Finance Trends 2011-12 to 2014-15*. Yangon: MDRI-CESD and UNICEF.

The Asia Foundation

Improving Lives, Expanding Opportunities

No.17, Thu Khi Tar Street
Pyi Thar Yar Residence Lane 1
15 Ward, Bauk Htaw, Yankin Township
Yangon, Myanmar